

Hospital Universitari
MútuaTerrassa

Unitat Docent Farmàcia Hospitalària

Pla Supervisió

PLA SUPERVISIÓ FARMÀCIA HOSPITALÀRIA

Coordinadora: Dra. Mònica Rodríguez Carballeira (cap d'estudis)

Autores:

Dra. Maria Rosa Garriga Biosca (tutora de la Unitat Docent de Farmàcia Hospitalària)

Dr. Jordi Nicolas Picó (cap del Servei de Farmàcia)

Centre: Hospital Universitari MútuaTerrassa

Data d'elaboració: Gener 2012

Data d'aprovació pel Comitè de Docència: 10/01/2012

Data d'aprovació pel Comitè Executiu Assistencial: 15/10/2014

Número de revisió: 2a edició. 30/11/2015

Índex

1. Introducció	4
1.1. Definició de l'especialitat, perfil professional i competències.....	4
2. Objectius de la formació	6
3. Nivells de responsabilitat	6
4. Responsabilitat i grau de supervisió.....	7

1. Introducció

L'atenció farmacèutica té com a objectiu assegurar la correcta utilització dels medicaments i engloba totes les activitats orientades a què els pacients rebin els medicaments apropiats per a les seves condicions clíniques, en dosis individualitzades durant el temps necessari, d'una manera segura i eficient.

El farmacèutic resident ha d'assolir, durant els seus anys de formació, els coneixements, habilitats i aptituds necessàries per satisfer les necessitats farmacèutiques de la població atesa realitzant processos relacionats amb la disponibilitat i informació de medicaments, així com totes les activitats orientades a aconseguir una utilització adequada, segura i eficient dels medicaments. Aquest procés ha d'anar acompanyat d'una actitud oberta a l'aprenentatge teòric i pràctic. Per això, és necessari que el resident sigui supervisat durant la seva residència, entenent que la supervisió serà cada vegada menor a mesura que vagi avançant en la seva formació.

1.1. Definició de l'especialitat, perfil professional i competències

La missió del farmacèutic d'hospital és garantir la qualitat, la seguretat i l'eficiència dels tractaments farmacològics juntament amb la resta de professionals implicats en el procés assistencial.

En el context hospitalari, el farmacèutic desenvolupa les seves funcions proporcionant un servei integrat dins de les activitats d'atenció hospitalària i assumint en l'equip assistencial la seva part de responsabilitat en el disseny, monitoratge i avaluació de la farmacoteràpia i els seus resultats en el pacient.

El farmacèutic hospitalari desenvolupa la seva activitat professional en diferents àmbits: assistencial, de gestió, docent i investigador.

Competències assistencials

- Responsabilitat tècnica de l'adquisició, qualitat, correcta conservació, cobertura permanent, custòdia i dispensació dels medicaments.
- Responsabilitat en la preparació, qualitat, correcta conservació, cobertura permanent, custòdia i dispensació de fórmules magistrals.
- Garantir un sistema eficaç i segur per a la distribució i dispensació de medicaments establint les mesures necessàries per garantir la seva correcta administració. Dispensar els medicaments d'ús hospitalari prescrits a pacients externs.
- Establir un sistema de farmacovigilància.
- Validació de prescripcions de quimioteràpia i adequació de tractaments per a la seva administració

- Col·laborar activament per mantenir el suport nutricional dels pacients.
- Fer un seguiment farmacoterapèutic dels pacients.

Competències en l'àmbit de la gestió

- Coordinar la selecció i avaluació científica dels medicaments de l'hospital, per tal d'assegurar-ne l'efectivitat, seguretat i eficiència. Editar, difondre i actualitzar periòdicament la guia farmacològica.
- Gestionar l'adquisició de medicaments.
- Establir una sistemàtica per al control de la despesa i el seguiment del pressupost.
- Participar en la implantació, desenvolupament i seguiment de protocols farmacoterapèutics.
- Col·laborar amb l'atenció primària i especialitzada en la utilització racional dels medicaments.
- Fer un seguiment de la utilització de medicaments d'especial control.
- Establir programes de garantia de qualitat del servei, de l'hospital i dels sistemes d'informació sanitària.
- Participar en comissions clíniques on es prenguin decisions relacionades amb la terapèutica.

Competències en l'àmbit docent

- Establir un sistema d'informació de medicaments per al personal sanitari i la població assistida.
- Col·laborar en activitats docents relacionades amb els medicaments.
- Col·laborar en la docència de grau i postgrau dels professionals sanitaris.

Competències en l'àmbit de la investigació

- Elaborar estudis sistemàtics d'utilització de medicaments.
- Proposar treballs d'investigació propis o en col·laboració amb altres serveis.
- Participar en els assaigs clínics de medicaments i custodiar i dispensar els medicaments en fase d'investigació clínica.

2. Objectius de la formació

L'objectiu principal de la formació del farmacèutic resident és assolir els coneixements, habilitats i actituds necessàries per desenvolupar amb eficàcia les competències pròpies de la especialitat.

El període de formació ha d'assegurar la capacitat del resident per a l'autoaprenentatge i la formació continuada durant tota la seva trajectòria professional, amb l'objectiu de mantenir actualitzades les seves competències professionals, desenvolupar activitats d'investigació clínica i adquirir coneixements d'organització sanitària i gestió clínica.

El sistema de residència implica la prestació professional de serveis per part dels farmacèutics residents que cursen el programa oficial de formació.

La prestació professional es durà a terme incrementant progressivament els nivells de responsabilitat amb un nivell decreixent de supervisió.

L'objectiu final de la formació és assolir el grau de responsabilitat propi de l'exercici autònom de la professió.

Per garantir l'assoliment òptim del grau de responsabilitat del resident segons les característiques de cada àrea i el procés individual de formació, es defineix per a cada activitat un nivell de responsabilitat i supervisió.

A continuació s'exposen els nivells de responsabilitat que ha de tenir el resident durant les rotacions per cadascuna de les unitats del servei, els nivells que ha d'aconseguir al acabar la residència i els nivells de responsabilitat durant l'atenció continuada de l'activitat segons l'any de residència. Tot el document es basa en el programa oficial de l'especialitat de Farmàcia Hospitalària (nova edició en fase de publicació) i recull les seves indicacions.

3. Nivells de responsabilitat

Nivell 1

Activitats realitzades directament pel resident sense necessitat de supervisió directa del tutor. El resident fa l'activitat i posteriorment n'informa.

Nivell 2

Activitats realitzades directament pel resident sota la supervisió del tutor o especialista responsable d'àrea.

Nivell 3

Activitats realitzades pels especialistes responsables d'àrea i observades o assistides pel resident.

4. Responsabilitat i grau de supervisió

Les habilitats que han d'adquirir els residents en els diferents anys de residència són:

Residents de primer any

- Informar i proposar solucions per resoldre problemes relacionats amb els sistemes de distribució de medicaments de l'hospital (dosis unitàries i farmacioles de planta).
- Relacionar els tractaments farmacològics amb els medicaments inclosos a la guia farmacològica de l'hospital.
- Proposar, sota supervisió, el programa d'equivalents terapèutics.
- Donar resposta a una situació de trencament d'estocs.
- Conciliar els tractaments farmacològics amb els protocols terapèutics, si escau.
- Informar sobre interaccions farmacològiques.
- Informar sobre dosificació de medicaments en situacions especials com insuficiència renal, insuficiència hepàtica i geriatrica.
- Resoldre consultes relacionades amb els medicaments inclosos a la guia farmacològica de l'hospital.
- Redactar planificacions horàries per informar el pacient del tractament farmacològic.
- Validar ordres mèdiques.
- Elaborar fórmules magistrals.

Residents de segon any

- Validar prescripcions de quimioteràpia i adequació de tractaments per a la seva administració.
- Garantir un adequat suport nutricional i elaborar nutrició parenteral.
- Resoldre consultes sobre medicaments no disponibles a l'hospital.

Residents de tercer any

- Dispensació ambulatoria de medicaments.
- Sol·licituds de medicaments estrangers i tractaments compassius.
- Utilització de medicaments en condicions diferents a les autoritzades a la fitxa tècnica.

- Gestió de documentació, mostres i dispensació de medicaments d'assaig clínic, i adequació per a l'administració al pacient.
- Conciliació de la medicació al Servei d'Urgències i detecció d'admissions hospitalàries per efectes adversos relacionats amb la medicació.

Residents de quart any

- Redactar informes clínics.
- Interpretar nivells de medicaments i proposar ajustos en la seva dosificació.

El resident de quart any pot fer totes les activitats del Servei de Farmàcia sense supervisió. S'ha de fer constar, però, que pot demanar la col·laboració de l'adjunt sempre que ho consideri necessari.

Nivell de responsabilitat i grau de supervisió per activitat segons any de residència

	R1	R2	R3	R4
Incidències sobre dosis unitàries i farmacioles de planta	1	1	1	1
Guia farmacològica	1	1	1	1
Programa d'equivalents terapèutics	1	1	1	1
Trencament d'estocs	1	1	1	1
Conciliació de protocols	2	1	1	1
Interaccions	2	1	1	1
Dosificació de medicaments en situacions especials	2	1	1	1
Consultes relacionades amb els medicaments inclosos a la guia farmacològica	1	1	1	1
Fulls d'informació de planificació horària	1	1	1	1
Validació de prescripcions mèdiques	1-2	1	1	1
Fórmules magistrals	1-2	1	1	1
Nutrició parenteral		1	1	1
Validació i adequació de citostàtics		1	1	1
Consultes de medicaments no inclosos a la guia	2	1	1	1
Dispensació ambulatoria	3	3	1	1
Medicaments estrangers i tractaments compassius		2	1	1
Utilització de medicaments en condicions no autoritzades	3	2	1	1
Medicaments d'assaig clínic	3	3	1-2	1
Conciliació de medicació i detecció d'efectes adversos al Servei d'Urgències			1-2	1
Redacció d'informes clínics				1-2
Interpretació de nivells plasmàtics				1